

БАРҚАРОРЛАШТИРИШДАН ЮКСАЛИШ САРИ

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНING УЧИНЧИ СЕССИЯСИДАН

Аввал хабар берганимиздек, биринчи чакирик халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг учинчи сессияси бўлиб ўтди.

Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов сессияда «1995 йилда Тошкент шаҳрини иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш якулини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримовнинг Олий Мажлиси тўртинчи сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» маъруза қилди.

— Олий Мажлисининг навбатдаги сессияси, — деди маърузачи, — биргина парламентимиз фаолиятидагина эмас, балки бутун давлатимиз, унинг барча фуқаролари ҳаётида муҳим босқич бўлди. Сессияда жуда муҳим қарорлар қабул қилинди. Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримовнинг сессиядаги дастурий нутқидан олдимизда турган жуда масъулиятли вазифалар кўрсатиб берилди.

Ана шу вазифалардан келиб чиққан ҳолда биз истиқбол режаларини белгиллаб олганимиз лозим.

1995 йилда шаҳарда иқтисодий таркибий ўзгаришнинг давом этди. Бозор муносабатларини шакллантириш бориш натижасида тижорат, сугурта компаниялари, биржалар, аудитор хизматлари тизими пайдо бўлмоқда.

1995 йилни ишлаб чиқариш ҳажмлари пасайиши тўғрисидаги йил, дейиш мумкин. Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб ишлаб чиқариш ҳажмлари камайишига барҳам берилди. Кимё ва нефть-кимё, машина-созлик, тиббиёт ва микробиология соноати каби тармоқларда эса ишлаб чиқариш ҳажмлари 1994 йилнинг тегишли даврига нисбатан кўпайди. Таҳминларга кўра умуман 1995 йилда ишлаб чиқариш ҳажми уч фоизга қинга ортиши кўтилмоқда. Истеъмол моллари ишлаб чиқариш эса қарийб 1 фоизга кўпайди.

Шаҳар бинорлари 1995 йил 420 минг квадрат метр уй-жой, қатор ишлаб чиқариш қувватлари, кичик нон корхоналари, 38 километрга яқин узунликда трамвай ва троллейбус линиялари, кўплаб маданий-маиший иншоотларни фойдаланишга топширдилар.

Шаҳар деҳқон бозорларини таъмирлаш ва янгиларини қуриш бўйича катта ҳажмда ишлар бажарилди.

Чилонзор, Юнусобод, Ҳамза ҳамда Миробод туманларида супермаркетлар очилди. Тошкентленд ва Аквалар, Бобур кўчаси устидаги кўприк, 600 ўринли «Тата» меҳмонхонаси каби нобв иншоотлар фойдаланишга топширилди.

Шаҳар турар жойларини газлаштириш ниҳоясига етди. Шаҳарнинг эскидан таркиб топган ҳудудларини ичимлик суви билан таъминлаш, оқва сув тармоқларини ўтказиш ишлари давом эттирилмоқда.

Маҳаллий бюджетга мўлжалланган даромадлар тўла тушуши иш ҳақи тўлаш ва бошқа биринчи галдаги ижтимоий масалаларни ўз вақтида пул билан таъминлаш имконини берди. Жумладан бу йил 150 мингтадан кўпроқ кам таъминланган оилалар жами 132 миллион сўмдан кўпроқ нафақа олдилар.

Маълумки, республикада миллий валюта — сўмнинг босқичма-босқич ички конвертациясининг таъминлашга қаратилган пул-кредит сисъати олиб бориляпти. Бугунги кунда шаҳарда 160 тандан кўпроқ пул айирбўшлаш шохобчаси ишлаб турибди. Шаҳарликлар ҳар кун ишларини айирбўшланидангина валюта харид қилиш имкониятига эглар. Тошкент шаҳарида 300 дан кўпроқ резидент Марказий банк патентига

эгадир. Бу уларга эркин алмашадиган валютага харид қилган молларни сотишдан тушган пуллари мунтазам равишда конвертациялашга имкон бермоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва тadbиркорликни ривожлантиришга тааллуқли фирмаларни, ҳукуматнинг бу ҳақдаги қарорлари шаҳар ва туман ҳокимликлари, бош бошқармалар диққат марказида бўлди. Зарар кўриб ишлаётган корхоналар ҳамда дебитор ва кредитор қарзларни тўлаш муҳимлигини ўтказиб юборган корхоналарнинг сони сезиларли даражада камайди.

Ишлаб чиқариш суръатларининг амалдаги ўсиши, 1996 йил учун қўзланаётган режалар ҳисобга олинган ҳолда истиқболни режалашни яхшилаш бугунги кунда жуда катта аҳамиятга эгадир. Шаҳарни ривожлантиришнинг ана шу истиқбол режалари ҳам 1996 йилги ҳудудий, ижтимоий-иқтисодий вазифаларни ҳал этишга қаратилган.

Янги йилда ижтимоий сиёсат соҳасидаги энг муҳим вазифалардан бири Ўзбекистон Республикаси Президентининг яқинда чиққан «Аҳолининг омонатлардаги ва давлат сугуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш тўғрисида»ги Фармони билан бажариладиган иборатдир.

1996 йилда ҳаммаҳалларимиз турмуш фаровонлигини ошириш учун ижтимоий эҳтиёжларга адекватлигини маҳаллий бюджет маблағларини 1995 йилга нисбатан кўпайтириш кўзда тутилган. Жумладан, ижтимоий-маданий мақсадлар учун сарф-харажатлар режаланган барча сарф-харажатлар умумий миқдорининг 28 фоизини ташкил этади. Бу 1995 йилдагидан 6 фоизга кўпдир.

Шу билан бир қаторда 11 та мактаб ва 11 та болалар боччаси йилдан-йилга газлаштирилмай қолётганлиги, 14 та мактаб ва 9 та боччада канализация тармоқлари йўқлиги билан муроаса қилиб бўлмайдди. Маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобига шаҳарни газлаштириш амалда тўла тугалланди. Бу ана шу мактаб ва болалардан бир неча қанча даридга газ қувурлари ўтказилганини англатади. Наҳотки туман ҳокимларининг бу мактаб ва болаларни газлаштиришга қўриқлари етмасе? Наҳотки бунинг учун шаҳар бюджетидан махсус маблағ ажратиб керак бўлса? Қолаверса мактаблар билан бевосита оталиқ алоқаларини ўрнатиш масаласини ўрганиш ва ҳал этиш мумкин-ку! Ахир ушбу мактабларда ана шу оталиқ ташкилотлар учун ҳозир кадрлар тайёрланмаяптими?

Савдо ва аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларини ривожлантиришдан туриб шаҳарликлар турмуш шaroитини ошириб бўлмайди.

Чакана товар оборот ва аҳолига турли хизмат ҳажмлари шаҳарликларнинг 1996 йилдаги пул даромадлари ва харажатлари нисбатидан келиб чиқиб режалаштирилмоқда. 1996 йилда пулли хизмат ҳажми 7,5 фоизга кўпайди. Аҳолининг маиший хизматга эҳтиёжлари муттасил ошиб

бормоқда. Бу эҳтиёжларни тўла қондириш мақсадида шаҳар маиший хизмат уюшмаси ташкил этилди. Лекин бу тизимнинг таркиб топшириш асосини чўзилиб кетмоқда. Тармоқда янги сайланган раҳбарлар ишга астойдил киришилари зарур.

Чакана товар обороти ҳажми уч йўналиш бўйича режалаштирилмоқда. Бу уюшган савдо, шаҳар деҳқон бозорлари ва буюм бозорларидир. Бунда уюшган савдонинг товар обороти устивор ҳисобланади. У 1996 йилда 103,7 фоизга ортиши керак.

Уюшган савдо товар оборотини ривожлантириш кредит фондлари орқали ўз-ўзини таъминлаш, шунингдек улгурчи бозорлар ривожланиши шaroитларида руй беради. Шаҳар савдо ходимлари 1995 йил ушбу усулларни жорий этиш учун ўнчалик интиланганликларини айтишим керак. Бозор шaroитларида улар маънавий масалаларда жуда чакон бўлишлари талаб этилади.

Шаҳар корхоналарининг дебитор ва кредитор қарзлари таҳлил қилиб чиқилгандан сўнг савдо энг кўп қарзга ботганлиги аниқланди. Оқибатда 10 та савдо корхонаси ҳужжатли-молиявий фаолиятида зарарга йўл қўйдилар ва банкротлик ёқасида турибдилар.

Бу камчиликлар қатъиян барҳам топиши керак. 1996 йилда истеъмол бозорини зарур моллар билан тўлдириб энг муҳим вазифадир. 1996 йилда оқиб-оқибат махсусотларини 1995 йилга нисбатан марказлаштирилмаган тақдирда 15 фоиз кўпроқ харид қилиш мўлжалланмоқда. Сановат моллари эса тегишли равишда 350 миллион сўмга кўпроқ харид қилинади.

Шаҳар корхоналари 1995 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб ишлаб чиқариш ва бошқарушнинг иқтисодий эҳтиёжларига адекватлигини маҳаллий бюджет маблағларини 1995 йилга нисбатан кўпайтириш кўзда тутилган. Жумладан, ижтимоий-маданий мақсадлар учун сарф-харажатлар режаланган барча сарф-харажатлар умумий миқдорининг 28 фоизини ташкил этади. Бу 1995 йилдагидан 6 фоизга кўпдир.

Шу билан бир қаторда 11 та мактаб ва 11 та болалар боччаси йилдан-йилга газлаштирилмай қолётганлиги, 14 та мактаб ва 9 та боччада канализация тармоқлари йўқлиги билан муроаса қилиб бўлмайдди. Маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобига шаҳарни газлаштириш амалда тўла тугалланди. Бу ана шу мактаб ва болалардан бир неча қанча даридга газ қувурлари ўтказилганини англатади. Наҳотки туман ҳокимларининг бу мактаб ва болаларни газлаштиришга қўриқлари етмасе? Наҳотки бунинг учун шаҳар бюджетидан махсус маблағ ажратиб керак бўлса? Қолаверса мактаблар билан бевосита оталиқ алоқаларини ўрнатиш масаласини ўрганиш ва ҳал этиш мумкин-ку! Ахир ушбу мактабларда ана шу оталиқ ташкилотлар учун ҳозир кадрлар тайёрланмаяптими?

Савдо ва аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларини ривожлантиришдан туриб шаҳарликлар турмуш шaroитини ошириб бўлмайди.

Чакана товар оборот ва аҳолига турли хизмат ҳажмлари шаҳарликларнинг 1996 йилдаги пул даромадлари ва харажатлари нисбатидан келиб чиқиб режалаштирилмоқда. 1996 йилда пулли хизмат ҳажми 7,5 фоизга кўпайди. Аҳолининг маиший хизматга эҳтиёжлари муттасил ошиб

бормоқда. Бу эҳтиёжларни тўла қондириш мақсадида шаҳар маиший хизмат уюшмаси ташкил этилди. Лекин бу тизимнинг таркиб топшириш асосини чўзилиб кетмоқда. Тармоқда янги сайланган раҳбарлар ишга астойдил киришилари зарур.

Чакана товар обороти ҳажми уч йўналиш бўйича режалаштирилмоқда. Бу уюшган савдо, шаҳар деҳқон бозорлари ва буюм бозорларидир. Бунда уюшган савдонинг товар обороти устивор ҳисобланади. У 1996 йилда 103,7 фоизга ортиши керак.

Уюшган савдо товар оборотини ривожлантириш кредит фондлари орқали ўз-ўзини таъминлаш, шунингдек улгурчи бозорлар ривожланиши шaroитларида руй беради. Шаҳар савдо ходимлари 1995 йил ушбу усулларни жорий этиш учун ўнчалик интиланганликларини айтишим керак. Бозор шaroитларида улар маънавий масалаларда жуда чакон бўлишлари талаб этилади.

ҳатидан қайта қуроллантириш мўлжалланмоқда. Бу синтетик смолалар, қувурлар, қувурлар учун қисмлар, кўприкки электр қанларни, самолётлар, кабель махсусотлари, компрессорлар, мебель, бинкорлик материаллари, ёриткичлар ва бошқа махсусотлар ишлаб чиқариш ҳажмларини ошириш имконини беради.

Келгуси йилда комбайнлар, пневматик саялка, кўприк қанларни, қишлоқ ҳўжалик машиналарни редукторлари, компрессор қурилмалари, музлаткич-рефрижераторлар каби янги махсусот турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш режалаштирилган.

Таҳминларга кўра сановат ишлаб чиқаришдан олинган қўшма маблағ 15 фоизга ортади ва 5 миллиард сўмдан кўпроқни ташкил этади. Шу жумладан корхоналарнинг ўзларида қоладиган фойда 13 фоизга ортади ва 3 миллиард сўмликдан кўпроқни ташкил этади.

Бу сановат корхоналарига ўз маблағлари, шунингдек узок муддатли кредитларни жалб этиш ҳисобига сармоа қўйиш дастурини кўпайтириш имконини беради. Умуман 1996 йилда инвестициялар учун салкам 1 миллиард сўм маблағ ажратиш мўлжалланяпти.

Концернлар, ассоциацияларнинг раҳбарлари истиқбол режаларини белгилаётганларида сановат ишлаб чиқаришнинг, айнакча экспорт имкониятларини ошириш имконини берадиган қувватларни ривожлантиришга кўпроқ эътибор беришлари зарур.

Қатор корхоналар экспортга мўлжалланган махсусотлар ҳажмини кўпайтириш ниятида ишлар. «Зенит» заводи негизда ташкил этилган «Ўздеуэлектроникс» қўшма корхонаси шулардан биридир. У Кореяга 8 миллион долларга яқин қийматдаги видеоаппаратура етказиб беришга тайёрдир.

Капитал қурилиш шаҳар ҳўжалигининг энг йирик муаммоларидан биридир, деб қўрсатди маърузачи. Ҳозирги пайтда шаҳарда капитал қурилиш кенг кўламда олиб бориляпти. Юқорида эришлган муваффақиятлар қайд этилди. Аммо бу соҳада қатор камчиликлар ҳам мавжуд.

Иншоотларни фойдаланишга топшириш муддатлари чўзилди кетмоқда. Уй-жойлар қуриш учун ана шу масала билан шуғулланадиган ширкатлар имкониятларидан яхши фойдаланилмаяпти.

1996 йилда 505,6 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш режаланган. Маҳаллий кенгашлар томонидан пул маблағлари билан таъминланган барча манбалари ҳисобига 315,4 минг квадрат метр уй-жой қурилади.

1996 йилда шахсий иморатлар қуриш учун 2—3 мингта ер майдонлари ажратилиш мўлжалланяпти.

Янги йилда шаҳар йўловчи транспортини янги йўналишларни очилади. 27,5 километр узунликда троллейбус линиялари ишга туширилади. Электр транспорт подстанциялари, автобус шохбекатлари қурилади.

Шаҳар йўловчи транспортини ягона тизимда унинг тезуор тури — метрони ривожлантириш алоҳида ўрин тутди. Метронинг учинчи — Юнусобод йўналишини қурилишини давом эттириш мўлжалланмоқда. 1996 йилда бу мақсадга 1 миллиард 500 миллион сўм капитал маблағ ажратилиш мўлжалланяпти.

Шаҳарда ақсил қилинган шaroитлари жуда суст кетаётганлигини очик-ойдин тан олиши

миз керак, деди шаҳар ҳокими. Ташкил этилган 127 та акционерлик жамиятидан фақат 77 таси ўз акцияларини сотувга қўйдилар. Акцияларни республика фонд биржасида сотиш, фонд магазинлари шохбаларини кенгайтириш билан боғлиқ масалалар корхона раҳбарлари, туман ҳокимликларининг диққат эътиборидан четда қолмоқда.

Иқтисодийта хусусий сармоояларни жалб этиш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун қурилиш тугалланмаган 39 та иншоот қиммати савдосида ва танлов асосида сотилади. Шунингдек, 200 та ер майдони фуқароларга уй-жой қуриш учун умрбод мерос бўлиб қилиш шarti билан сотилади. Бунда уларни бир йил муддатга қийматларини бўлиб-бўлиб тўлаш мумкин бўлади.

Хусусийлаштириш давлат дастурига мувофиқ 1996 йилда давлат мулки бўлган 230 иншоот хусусийлаштирилади. Барча манбалар бўйича хусусийлаштиришдан тушадиган пул маблағлари 935 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этади. Бу маҳаллий бюджетга 187 миллион сўмликдан кўпроқ маблағ тушириш имконини беради.

Иқтисодийнинг давлатга қарашли бўлмаган секторини янада ривожлантириш учун ҳалқ ҳўжалигининг турли тармоқларидаги 107 та корхона 1996 йилда очик типдаги акционерлик жамиятларига айлантирилади. «Тошхажарйўловчигранс» ассоциациясининг 14 корхонаси ҳамда Тошкент авиасозлик заводи шулар жумласидандир.

Айни пайтда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш жараёнини янада чуқурлаштириш мақсадларида илгари хусусийлаштирилган савдо ва хизмат кўрсатиш иншоотлари эгаллаб турган 300 та ер майдони улар эгалари бюротмалари бўйича сотилади.

1996 йилда ишлаб турган тadbиркорлик тузилмаларини 15 мингтага етказиш мўлжалланмоқда. Шу жумладан уларнинг 900 таси хоржий сармоаялар қўйилган корхоналар, 13,6 мингта кичик корхоналар, 600 таси акционерлик жамиятлари бўлади. Кичик корхоналарнинг 7000 таси мулкчиликнинг хусусий шаклига эга бўлади. Янги йилда кичик ва ўрта бизнес корхоналари махсусотларини сотишдан, кўрсатган хизматлардан тушадиган 50 миллиард сўмни ташкил этиши керак. Шу жумладан бунинг 45 миллиард сўми кичик корхоналар ҳиссасига тўғри келади. Бу тушумнинг 20 миллиард сўми эса хусусий корхоналарнинг даромадини ташкил этади. Қўшма корхоналарда ишлаб чиқариладиган махсусот ҳажми 20 миллиард сўмликни ташкил этади.

Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясида таъкидлаб ўтилганидек, биз кичик бизнесни ва хусусий тadbиркорликни кенг ривожлантириш ҳисобигагина мулкдорлар талбақасини шакллантириш мумкинлигини тушуниб етишимиз зарур. Шу ўринда раҳбар ходимлар иқтисодий масалаларга ёндошишда янги тафаккурни шакллантириш ўта зарур. Кишилар ўнлаб йиллар давомида одатлиб қолган таъмуруларини тубдан ўзгартиришлари талаб этилмоқда. Бугунги кунда давлат идоралари хусусий мулк эгаларига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатишлари жуда муҳимдир.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов Олий Мажлис тўртинчи сессиясида сўзлаган нутқида «Ўтган йилга ижобий баҳо беришга асосимиз бор. Эро, 1995 йил давлатимизнинг тўрт йиллик тарихида энг самарали, маъмули йил бўлди», деб таъкидлади. Бу баҳога Тошкент шаҳри ҳам муносибдир.

Шаҳар ҳокими 1996 йилда ҳалқ ҳўжалиги барча соҳаларида, тadbиркорларни, туман ҳокимликларининг диққат эътиборидан четда қолмоқда.

Иқтисодийта хусусий сармоояларни жалб этиш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун қурилиш тугалланмаган 39 та иншоот қиммати савдосида ва танлов асосида сотилади. Шунингдек, 200 та ер майдони фуқароларга уй-жой қуриш учун умрбод мерос бўлиб қилиш шarti билан сотилади. Бунда уларни бир йил муддатга қийматларини бўлиб-бўлиб тўлаш мумкин бўлади.

Хусусийлаштириш давлат дастурига мувофиқ 1996 йилда давлат мулки бўлган 230 иншоот хусусийлаштирилади. Барча манбалар бўйича хусусийлаштиришдан тушадиган пул маблағлари 935 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этади. Бу маҳаллий бюджетга 187 миллион сўмликдан кўпроқ маблағ тушириш имконини беради.

Иқтисодийта хусусий сармоояларни жалб этиш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун қурилиш тугалланмаган 39 та иншоот қиммати савдосида ва танлов асосида сотилади. Шунингдек, 200 та ер майдони фуқароларга уй-жой қуриш учун умрбод мерос бўлиб қилиш шarti билан сотилади. Бунда уларни бир йил муддатга қийматларини бўлиб-бўлиб тўлаш мумкин бўлади.

Хусусийлаштириш давлат дастурига мувофиқ 1996 йилда давлат мулки бўлган 230 иншоот хусусийлаштирилади. Барча манбалар бўйича хусусийлаштиришдан тушадиган пул маблағлари 935 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этади. Бу маҳаллий бюджетга 187 миллион сўмликдан кўпроқ маблағ тушириш имконини беради.

Иқтисодийнинг давлатга қарашли бўлмаган секторини янада ривожлантириш учун ҳалқ ҳўжалигининг турли тармоқларидаги 107 та корхона 1996 йилда очик типдаги акционерлик жамиятларига айлантирилади. «Тошхажарйўловчигранс» ассоциациясининг 14 корхонаси ҳамда Тошкент авиасозлик заводи шулар жумласидандир.

Айни пайтда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш жараёнини янада чуқурлаштириш мақсадларида илгари хусусийлаштирилган савдо ва хизмат кўрсатиш иншоотлари эгаллаб турган 300 та ер майдони улар эгалари бюротмалари бўйича сотилади.

1996 йилда ишлаб турган тadbиркорлик тузилмаларини 15 мингтага етказиш мўлжалланмоқда. Шу жумладан уларнинг 900 таси хоржий сармоаялар қўйилган корхоналар, 13,6 мингта кичик корхоналар, 600 таси акционерлик жамиятлари бўлади. Кичик корхоналарнинг 7000 таси мулкчиликнинг хусусий шаклига эга бўлади. Янги йилда кичик ва ўрта бизнес корхоналари махсусотларини сотишдан, кўрсатган хизматлардан тушадиган 50 миллиард сўмни ташкил этиши керак. Шу жумладан бунинг 45 миллиард сўми кичик корхоналар ҳиссасига тўғри келади. Бу тушумнинг 20 миллиард сўми эса хусусий корхоналарнинг даромадини ташкил этади. Қўшма корхоналарда ишлаб чиқариладиган махсусот ҳажми 20 миллиард сўмликни ташкил этади.

Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясида таъкидлаб ўтилганидек, биз кичик бизнесни ва хусусий тadbиркорликни кенг ривожлантириш ҳисобигагина мулкдорлар талбақасини шакллантириш мумкинлигини тушуниб етишимиз зарур. Шу ўринда раҳбар ходимлар иқтисодий масалаларга ёндошишда янги тафаккурни шакллантириш ўта зарур. Кишилар ўнлаб йиллар давомида одатлиб қолган таъмуруларини тубдан ўзгартиришлари талаб этилмоқда. Бунда вкселларнинг жорий этилиши ижобий аҳамиятга эга бўлди. Бирок, кейинги пайтларда баъзи корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари ўзаро ҳисоб-китобларда вкселлардан фойдаланишдан бош тортмоқдалар. Бунга барҳам бериш зарур.

Чилонзор туманининг ҳокими, депутат **А. М. Алиев** ўз-ўзини бошқариш идораларининг, айнакча туман ҳокимликларининг ваколатларини аниқ белгилаб қўйиш заруратига тўхтади. Ана шу масалада зарур ҳуқуқий ҳўжатлар йўқлиги сабабли туман ҳокимликларининг шаҳар бошқармалари билан муносабатларида муаммолар юзага чиқапти. Бирлашнинг даромади ҳам аввалги йилдагига нисбатан

«Кумуш» қўшма корхонасида ва яна бир қатор ташкилотларда ҳисоб-китоблар яна ҳам чалқаш бўлганини учун текширув материаллари прокуратурага топширилди.

Яққасор туманида олиб беришган текширув якулилари бўйича ҳам 18 та иш прокуратурага юборилди. Бузилганларга йўл қўйилган 10 та корхона раҳбарига эса 30 минг сўмлик жарима солинди.

Жарималар, жазолар солиқ тўловлари ҳажмига қандай таъсир кўрсатапти?

Ижобий таъсир кўрсатапти. 1995 йил уч бир ойида мўлжалланган солиқ тўловларини ҳажми бўйича режа 105,7 фоиз адо этилди. Янги шаҳар бюджетига мўлжалланган 1102,8 миллион сўмлик тулов кўп тулди. Барча туман давлат солиқ инспекциялари мўлжалланган тушумларнинг тула тушушини таъминладилар. Лекин бу билан биз хотиржамлик билан берилмапти. Солиқлар тушуми бўйича мўлжалланган режа умуман бажарилган бўлсада, лекин унинг сифатини бажарилишини таъминлашда айрим камчиликларга йўл қўйилди. Янги даромадларнинг мўлжалланган 15

«Кумуш» қўшма корхонасида ва яна бир қатор ташкилотларда ҳисоб-китоблар яна ҳам чалқаш бўлганини учун текширув материаллари прокуратурага топширилди.

етиш жуда катта аҳамиятга эгадир. Бирок, баъзи ташкилотлар ўзларига ажратиб берилган ердан бир неча йиллар давомида фойдаланмайдилар. Бундай ҳўжасизлик ҳолларига барҳам бериш учун иқтисодий жазо чораларини кучайтириш талаб этилади.

Анвар Алиевнинг фикрича, тadbиркорларни рўйхатга олишни расмийлаштиришда ҳам ҳуқуқий давлат қоидаларини амалга қилириш керак. Хусусан, тараққий этган мамлакатлар тажрибасидан фойдаланган ҳолда тadbиркорларни рўйхатга олишни туман ҳокимликлари томонидан эмас, балки адлия идораларида расмийлаштириш мақсадаги мувофиқдир.

Тошкент авиасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари, депутат **Р. Абдуразоқов** 1995 йилги жиддий муаммоларга қарамадан бирлашмада ижобий ўзгаришлар руй бера бошлаганини мисоллар орқали кўрсатди. Тошкент авиасозларида айнакча Ҳамдўстлик мамлакатлари иштирокида «Илошин» молиявий-сановат бирлашмасининг ташкил этилиши катта умид тугдирмоқда. Р. Абдуразоқов бозор иқтисодиёти шaroитларида ижтимоий соҳа муаммоларини ҳал этишда шаҳар имкониятларидан кенгроқ фойдаланишга ҳам тўхтади.

«Сановат бинкорлик материаллари комбинати» акциядорлик жамиятининг раиси депутат **А. Ф. Саидовнинг** чиқариш мулкни хусусий эгасига топшириш масалаларига бағишланди. Ҳозирги пайтда бу ерда ишчи-хизматчиларнинг 95 фоизи акция эгалари ҳисобланади. Бирлашма уларга йилнинг ҳар чорасида дивидендлар тўлаб бормоқда. Йил натижаларига кўра ҳар бир акция эгасининг дивиденди миқдори 300 фоизга етади. Ҳозирги пайтда бирлашмада акцияларнинг янги эмиссиясини чиқариш кўзда тутилмоқда. Бирлашма зарур ҳам ашё ва материалларга қарамликни камайитириш чораларини ҳам кўряпти. Шу ернинг ўзида бу ерда кўпгина металл конструкцияларни тайёрлаш йўлга қўйилиши натижасида жумладан, уларни Россиядан олиб келиш 70 фоиздан 15—20 фоизгача камайди.

Бу йилдан бошлаб футбол бўйича республика миллий терма жамоаси 1998 йилда Париж шаҳрида бўлиб ўтадиган жаҳон биринчилиги саралаш учрашувларида иштирок этади. Албатта, ҳар бир футбол ишқибози миллий терма жамоамизнинг тайёргарлиги, кайфияти ва имкониятлари ҳақида олдидан билишни истайд. Биз ҳам худди шу мақсад билан Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Ш. Т. Тўлағановга мурожаат этдик. Шавкат Тўлағанов — Афросиё миллиятлар кубогининг Лагос шаҳрида бўлиб ўтган такоррий учрашувида делегациямизга раҳбарлик қилган эди.

Шавкат Тўраевич, хорижда футболчиларимизга бўлган эътибор, муносабат қандай?
— Катъий таъкидлашим мумкин: хорижда футболчиларимизга бўлган қизиқиш жуда кучли! Гапни узоқдан бошлайдиган бўлсак, XII Осиё уйинларининг якунида японлар ва бутун Осиё қитъасидан тўланган ишқибозлар билан бир зафарли юриш қилаётган эш жамоани олишди. «Ишқибоз», Ўзбекистон сўзларини ўрганган, майдонда бор овоз билан уларни қўлаб-қуватлаганлар. Нигериядаги учрашув ҳам терма жамоамиз эришган шукратни яна бир бор намойиш этди. Бизни Лагос аэропортида Нигерия футбол федерацияси раҳбарлари, қўлаб-қуватловчилар катта тантанани билан кутиб олишди. Шу эрининг ўзидек иш режамаларимизни келишиб олган, бизни шудкоқна Атлантика океани соҳилидаги «Федерал палас отел» мейдонхонасига жойлаштиришди.

Терма командамиз учрашувга машғулларни стадионнинг қўшимча майдончасида олиб борди.

Шуни айтиш кераки, терма командамизнинг учрашувга тайёргарлик жараёни ҳам муҳлислари, мутахассислари бефарқ қолдирмади. Машғулларимизни кўриш учун ҳар куни стадионга 10.000 га яқин ишқибозлар тўпланади. Уйинчиларимизнинг ҳар бир ҳаракатлари, зарбаларини улар ол-

юриш йўлакчаси бўйлаб Ўзбекистон байроғи кўтариб ўтилганда ишқибозлар гулдурок қарсақлар билан олқишяпти. Уйин бошланишида эса давлатимиз мадҳияси янгради.
— Жабо Авеланж Ўзбекистонга келармиш, деб эшитдик...

Хамортларимиз — халқаро майдонда

Жоао АВЕЛАНЖ:

«МЕН ЯНГИ ФУТБОЛ ВАТАНИНИ КАШФ ЭТДИМ»

кишлаб туришди. Нигерия халқи оддий, меҳмондўст, очикқўнғил, шу билан бирга футболни жуда севашар экан.

Биз учрашув бошлангача бир соат қолганда стадионга етиб келдик. Аллақачон стадионнинг ўриндиқлари муҳлислар билан лик тўлган, уйин-гоҳи қиролмай жоган ишқибозларнинг саногига етти қийин эди. Стадионнинг дастлабки уч каторини барабанчилар банд этишганди. Барабан ва ҳар хил Нигерия миллий мусикаси садолари бутун уйин давомида қулқин қоматга келтириб турди.

Учрашувда ФИФА президенти Жоао Авеланж иштирок этди. Уйин Африканинг деврли борса давлатлари ойнаи жаҳонлари орқали олиб кўрсатилди. Учрашувга ва танаффус пайтида стадион

— Тўри. Танаффус пайтида биз ФИФА президенти Жоао Авеланж билан суҳбатлашдик. Жабо Авеланж «Жаҳондаги энг кучли жамоалардан бири билан тенгма-тенг курашадиган футболчиларимизни кўриб, мен янги футбол ватанини кашф этдим», деди. «Ўзбекистон терма командасининг XII Осиё уйинларидики зафарли юриши тўғрисида хабардор эдим, бугун эса шу жамоани ўз қўлим билан кўриб турганимдан бахтирман», дея ўз таассуротлари билан ўртоқлашди. Сўнгра ФИФА президенти мустақил Ўзбекистонимиз, унинг халқи, урф-одатлари билан қизиқди. Унга шахсан Президентимиз Исрол Каримов спортга, футболни ривожлантиришга катта эътибор бераётганлиги ҳақида хикоя қилдик. Сентябрь ойида Тошкентда Марказий Осиё уйинлари ўтказилганини, унда Халқаро

Олимпия Қўмитасининг президенти жабо Хуан Антонио Самаранч иштирок этганлигини айтиб, Жоао Авеланжга ушбу уйинларнинг рамиш туширилган қурак нишонини тўширдик. ФИФА президенти иш режамаларини кўриб чиқиб, келгуси йилнинг сентябрь ойида албатта Ўзбекистонга бора-ман, деб ваъда берди.

— Сафар таассуротларидан чикарган умумий хулосангиз қандай?
— Сафардалигимизда шу нарсага яна бир бор ишонч ҳосил қилдик: Ватанимизнинг гузаллиги, унинг халқи, бойлигини хориж билан таққослаб, биз келажакда буюк давлатда яшаётганлигимиздан узурланмай қайтдик. Бизда барча соҳаларда бўлгани каби спортда ҳам, футболда ҳам катта ишлар қилинган. Биргина мисол. Нигерия билан учрашувдан сўнг қаерга бормайлик, оддий халқ, ишқибозлар футболчиларимизни илқ қарши олишди, уларнинг маҳоратларига тан беришди. Миржалол Қосимовга эса, ишқибозларнинг қизиқиши бир зум бўлсин, сўсайми. Павел Бугалони «Жаҳоннинг энг кучли дарвозабони, биринчи рақамли дарвозабон бу — Бугало», деб олқишладик. Бу ҳолат то аэропортдан учи кетганимизга қадар давоми эди.

Жаҳоннинг энг кучли ҳамасоаларидан бири бўлган Нигерия терма жамоаси билан учрашувдан сўнг бизнинг футболимиз ривожланишининг тўғри йўлидан кетаётганлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Фақатгина терма командаларимиз, клубларимиз хорижга тез-тез, кўпроқ чиқиб, кучли рақиблар билан учрашувлари керак экан. Ушунда тажрибамиз бойиди. Футболчиларимизнинг маҳоратлари ошди. Мухими, юртимиз, футболимиз билан жаҳон халқи танишди.
Комил ЭРМУХАММАД ва Бахтиёр ХАЙДАРОВ суҳбатлашди.

ҲИҚМАТ — БИР ҲОВУЧ ОЛТИН

□ Она булган билар она қадри.
□ Емонни танқид қил, Яхшига тақдир қил.
□ Яхши ерга йўлдош билан, муродимиз етдим де. Емон ерга йўлдош булсанг,

қаро ерга кетдим де.
□ Куевларни пайгамбарлар сийлаган.
□ Билимни бой булади, Билгимсиз лой булади.
Мақсуда СОДИҚОВА.

Хангома
ИККИ НУСХА МАЪРУЗА

Маҳалла қўмитасининг раиси ўз хонасида устига қалпоқча кийгизилган чойнақдаги кук чойни майдалаб ичиб ўтирган эди, хонага қоғоз папкасини қўқиллаб котиб кириб келди.

— Ха, келдингми, қани, угирчи, — деди раис қўлдаги пилани стол устига қўйarkan, — гап бундай ука. Эртата маҳалла қўмитаси оқсоқолларининг йингизи буларкан. Ҳозиргина кўнгирик қўлиб айтишди. Мен ҳам сузга чиқар эмманан. Сен, бола, мактаб кўрган йигитсан, бунинг устига дасхатин ҳам кўргур чиройли. Шунинг учун ҳамма иптарининг йигитшириб, маҳалланинг ишлари ҳақида беш-олти минутга музақаллаб, доклай тайёрлаб бериши керак.

— Сеннинг исминг асида маҳаллона бўлиши керак экану, онанг алашиб Махамматга қўйилган экан. Мен шарманда қилдингку сен бола. Мен сенига айтдимки доклай беш-олти минутдан олмасини, деб? Наҳотки ун икки минут деганда аранг тамом қилсам! Ер ерилмади, ерга кирмадим.

Котиб йигит ажабланиб стол устида сочилиб етган доклайни йигитшириб олди-да ыарақлаб қудан кечириб туриб, бирдан халок кулиб юборди:

— Эй улманг, раис бува! Ахир бир икки нусха-ку. Бундан чиқди бизни доклайни икки қайтадан уқиб берибсиз-да. Тоқат қилиб эшитилган улмасин-эй.
— Нима? Нима дедим... Икки нусха дедимги!...

Аброр ШАЙХОВ.

Ўқитувчилар уйда бўлиб ўтган республика кўрик-танловига жўртимиздаги мактаблар ўзларининг ўқув-усубуий ишамалари ҳақида кўргазмалар кўрсатди билан иштирок этишди.
СУРАТДА: кўрик-танлов иштирокчиларидан бўлган мактабнинг кўргазмага қўйган ўқув қуроллари билан танишмақда.

Равил Аъбеков оёган сураат.

Куйи спорт бугинлариди
ХАЙРЛИ ТАШАББУС

Миробод тумани ҳокимлиги ташаббуси билан ўтган йил эида маҳаллаларо туман биринчилиги учун футбол мусобақаси уюштирилган эди. Уйин икки гуруҳга ўтказилиб, ҳар бир гуруҳга 5-6 футбол командаси бириктирилди. Ҳатто 1-3-уринлар учун мукофотлар ажратилди.

Маҳаллаларнинг футбол жамоалари икки гуруҳга уюшқоқлик билан уйин ўтказиларди. Уйиндан-уйинга чиройли комбинациялар кўрсатиб футболчиларнинг тадрижаи охиб бормоқда. Файзоабод, «Парвона», Достлик, Сарикул, Биродарлик, «Ша-рқ юлдузи», Миробод маҳаллаларининг футболчилари ўз муҳлисларини хурсанд қилишга ҳаракат қилдилар.

Темирўзчиларнинг «Локомотив» стадионида тўп сурган жамоалар ҳар томонлама 1-гуруҳ жамоаларига нисбатан устун эканликлари кўрсатдилар. Айниқса, Сарикул маҳалласининг ҳайдовчи, қурувчи, пайванди, оқий ўқув юртида таълим олаётган талабалардан ташкил топган вакиллари бошқаларга қараганда энг кўп тўп киритиб, ўз дарвозаларидан бор-йўги 3 тўп ўтказиб юбордилар.

— Финал уйида 1-гуруҳнинг «Парвона» жамоаси билан майдонга тўпишга тўри келди, — деди сарикуллик футболчиларнинг устози Д. Мамедов, — жамоалар ҳали жуда бўш. Уйинчилар бир-бири билан қовушмайди. Натияжада биринчи

тайм 6:0 сарикулликлар фойласига ҳал бўлди. Умумий ҳисоб 8:2.

Шу кунги Ҳамидулла Файзихўжаев, Ашпир Саримсоқов, Ҳамидулла Холиқовлар яхши уйин кўрсатдилар. Сарикуллик Анвар Рашидов, Ҳасан Абдуразақов, Ш. Холматов сингари етакчи уйинчилар финал уйинга тушмадилар. Биринчи урин эгасига мукофот берилди.

Аммо гап бунда эмас: Ташаббус бошланғишта бошланди-ю, кейин ташлаб қўйилди. Уйинга «фақат маҳалла раислари қатнашди. Сарикулликларни ҳисобга олмаганда бошқа биронга футболчиларда форма йўқ. 37 маҳалладан бор-йўги 10 та маҳалланинг футбол вакиллари уйида қатнашганининг ўзи уюшқоқлик, ташкилотчилик йўқлигидан дарак берди. Биргина сарикулликлар ҳамма уйинини 6:2, 7:1, 8:3 сингари йирик ҳисобда ютди. Биринчи, иккинчи, учинчи урин учун қўйилган мукофотлар ҳам сансалорликка қолиб, биринчи уринга берилди.

Ташаббус яхши. Уни уринга қўйиб, охирига етказилса ундан ҳам яхши бўларди. Маҳаллаларда футбол жамоалари ташкил топиши нур устига нур. Аммо уларга ердан курсатилиш даркор. Кийим-беш, стадионлар ажратилиш лозим. Шундангина меҳмон бўлиб келганлардан изза бўлмайсан.

Исматулла РУСТАМОВ, Сарикул маҳалласи оқсоқоли.

Боланинг тили ширин
БҮЁЁҚ ҚАПАМ

Ҳасан ва Хусан — набираларим тўрт ешга бораётган дамлар эди. Ҳамма болалар қатори уйқудан эрта туршиб, мендан конфет сурашди.

- Йўқ эди болам, ҳади ишдан кейин олиб келаман! — дейман илтижо билан тикилиб турган куларига қаролмай.
- Йўқ, сизда бор! — дейди сумкамга епишиб Ҳасан.
- Наҳотки, конфет була туриб сизлардан қизгансам? — дейман уларнинг сочларини силлаб.
- Бор, сизда бор, буважон! — дейишди улар бараварига.
- Кечагиди яхши ният билан набираларимга деб тўй дастурхонидан бир жуфт конфет олдим. У чўлдай эъзи, турфа ранг кийим қоғозларга текис уралган попу конфет экан. Худди буюк қадимнинг узгинаси!
- Вой, буюқ қалам! — деди Ҳасан.
- Вой, буюқ қалам! — деди Хусан.
- Улар баробар чалпақ чапиб юборишди. Болаларим учун байрам бўлиб кетди! Попукофетнинг бош томонидан олгина ерини очиб бердим. Иккисининг ҳам қўлида попукофет: тизамга баробар тик туриб олиб, икки ендан икки бетимга шимилди, учлари ятираб турган попукофетни сура бошлади.
- Ҳай, болаларим, нима қилайсизлар, юзим шира бўлиб кетди-ку, айланайларим, — дедим уларни тизамдан дастта туширмоқ бўлиб.
- Уз сувратимни чизайман! — деди Ҳасан.
- Уз сувратимни чизайман! — деди Хусан.

АНВАРЖОН ҚАЕРЛИК?

Богча ҳовлиси гажум эди. Мен Ҳасан ва Хусан набираларимни уйга олиб кетгани боран эдим. Турт-беш боланинг баҳси устидан чиқиб қолдим. Мен узоқдан кўриб қолган Ҳасанжон менга қараб югурар экан:

- Буважоним ҳамма нарсани билдиладир! — деб қолди. Қўлларимдан туттанича боғчовоқларни енига етаклади. Мен нима гапидан бехабар етоғга тушдим.
- Буважон, — деди Ҳасан болалар даврасига етиб.
- Мана бу боланинг исми Анвар. Уни Тошкентда тутилган. Аяси индиқондиқ, отаси самарқандлик экан. У қаерлик булади эинди?!
- Жақаж болаларининг саводидан кулиб юбордим:
- Анваржон ўзбекистонлик булади! — дедим.

БУЛАҚОП, ҚИЗАПОГИМ

Ёнинг жазирама қушлари. Ховлидаги пастаконга сурида болишга суяниб енобшлаган ҳам эдим-ки, Ҳасан билан Хусан куча томондан чўпиб келиб сурига чиқдишди:

- Буважон, ҳачу булинг! — дея қисқалтанига олишди.
- Этизақ набираларим миниб, мен от бўлиб тиззалаб юра бошлаганимда бошқа набирам Ширини боғчадан келиб қолди. У ҳовли юзасида бизни кузатиб туриб, Ҳасан ва Хусангадир ҳавас келиб қолди, лиг элиб сурига қўйилди:
- Буважон, ҳузун унги болалар минадими?
- Ха, болам, унги болалар минади.
- Улоқ бўлса, — бир соатга унги бола бўлиб турсам майлими?
- Булақоқ, қизапогим!
- У Ҳасан билан Хусандан эиндигина бушаган белымга бир сакраб чикиб олди-да:
- Юр, ҳачу! — деб юборди.
- Мен яна тўрт оқлаб сури айлана бошладим. Ҳасан билан Хусаннинг рашиқ кўзлаб, Ширини устимдан йиқитиб юборишди. Ширин бу қилгандан аралашди:
- Энди бир паста ҳам унги бола бўлмайман, ана сизларга — деди-да яна суридан тушиб кетди.

СУЗАМОП

Шонр Азиз Абдуразақовнинг набираси суза сузамол бола чиқди. Ҳадеб ҳап сурайлариди. Бирон тиз билан сурамдан нарсанингизни ҳам айтиб бераверди...

ТУГАБ ҚОПАДИ-ДА

Ҳасан камтомоқ Хусаннинг эса иштаксис икши. Набираларим билан тушлик қилиб ўтириб, уларни зумдан кузатдим. Улар Хусан узининг оқатини еб тутатиб:

- Буважон! Мен еб бўлдим, — деди.
- Офарин, Хусанга офарин! — дедим уни эркалаб.
- Ҳасан ҳамон оқатини қошиқ билан тиктилаб, тиймасқиланиб ўтирар эди.
- Ҳасанжон, сен офарин олмайсизми? — деб суридим.
- У боланин кўтармай ҳўста сузаниб қудди:
- Оқатимини еб қўйсам, тугаб қолди-ку, буважон!

САЙЕР.

ХОҲ ИШОНИНГ, ХОҲ...

КЕЧИРАСИЗ, ФИЛЧИЛИК

Дуч келган одамдан сурасангиз албатта «Филлар Хиндистонда кул бўлади», деб жавоб беради. Лекин бугун хиндистонликларнинг эш еввойи филларининг сони йўқ бўлиб кетиб даражасига тўлиб қолганидан ташвишланди. Жаҳон табиат жағмарасига ушқиб берган хабарига қараганда бугун Хиндистон бўйича 24 минг фил қолдиб, ҳолок. Бу Осиё қитъасида маъжуд бўлган тўрт оқди бахайбаларнинг ярми деган суз. Хуш, филларнинг бунчалар тез қилириб кетишига нима сабаб? Биринчи навбатда одамлар деб айтсақ тўри бўлади. Янаш унги янги ерлар очил, урмонзорларни қирқиб барчага тушунлари гап. Бундай ҳолатларда филлар билан рубур келиб қолиш ҳеч гап эмас. Иккинчидан филнинг қимматбаҳо суякларини учун ол қилганлар браконьерларнинг нафси жуда қақалак отиб кет-

КИМ НИМАННИНГ ДАРДИДА

Буюқ Британия «Би-Би-Си» радиоэшиттириш корпорацияси кейинги кунларда зихоятда қаттиқ қурбалинмоқда. Уз-уздан маълумки, бу эхтир қоралари террорчиликнинг босқинидан ҳимояланши учун эмас, балки малика Динанинг интервьюси ёзилган магнит тасмаларини қурқилдиладан иборатлар.

Барчага маълумки, малика Дивана хоним гарчи расман уз эри, тахт юрғизган шаҳзода Чарльз-дан ажралмаган бўлса ҳам алоҳида яшайди. Интервьюда у кирол оиласи билан нима сабабдан оқларди бўзилгани, шаҳзода Чарльз билан нега ўз кўрмас бўлганлиги сабабини очик-ойдин айтган. Британилик ҳокимият мулкларининг расмий қароргоҳи саналган Букнинг саройи учун ҳам Динанинг қарори кутулмаган ш бўлади. Малика узининг қайнопаси қиролчида Елизавета Пни интервью телевидениеда қуратилишидан сал олдингина огоҳлантирди.

Малика Динанинг бахтига Буюқ Британияда

- Хул бўлиб кетган пойаб-залини қуритинг учун ичига газе-та қоғози тикиб, тулдириб қуйинг.
- Пойабзални асло печка, иситтиги енида қуритманг.
- Пойабзал рангига мос ра-нги тапсанг. Рангсиз мой фақат ранги оч пойабзални мойлаш учун ишлатилмади. Агар ранги оч пойабзала ранги тўқ мой сури-сангиз пойабзалингиз хира бў-либ қолади. Агар мой қуюқла-шиб қолган бўлса, олгина ски-нилар қушиб қуйинг.

Биласизми?
ДАЙДИ УҚҚА ҚАРШИ

Бельгиянинг Антверпен шаҳри. Ирсият соҳасида қатор талқиқотлар олиб бораётган олим Рожер Мэтет бир қанча тажрибалари бесамар кетмаганидан боши осмонга етди. Нима учун?
— Оғиреқ аёллар! Мен ихтиро қилган янги, ажойиб маълумини ичингиз, шунда фарзандаларингиз ўқ утмас бўлиб тутилдилар!
— Олимнинг ана шундай қутилмаган даъвати кўпчиликни ҳайратга солди.
— Минглаб одамлар ва ҳаттоки гулдаклар кунига ўқотар қуролдан ҳалок бўлишди, — дейди олим. — Куп йиллик изланишларга қарамай биз уни ер юзидан йўқота олмадик. Шунда фақат сунгги чора — ўқ ўтказмайлиган одамлар иркини яратишга қарор қилдик. Талқиқотлар учун умримнинг 15 йили сарф бўлди!

Авалгига олим қуенлар, ситир, кейинчалик қўйларда ўз тажрибасини қўлади.
Доктор Мэтет булажақ оналар танасига ўзи ихтиро қилган дорини юборди. Дорининг номланиши ҳам жуда антиқа — «Дерма—Ферма» еки ДФ — кимевий модала.
Таркиби эса металл ва бошқа маълумли модаларга обдон қўйилган. Юборилган дори ҳомили ирсияти билан қушилдиб қаттиқ, лекин эластик тери ҳосил қилади. Албатта олим ДФнинг афзаллигини инсонда эмас, балки жониворларда, аниқроғи букани миллида отиб, намойиш этди. Теккан қучли ўқнинг зарбилан ҳайвон йиқилди, аммо у тезда уридан турди, кул омонликча олиб ташланди. Бироқ бошқа олимлар ДФнинг қуланилишини қатъиян ман этмоқдалар.
— Мэтетнинг талқиқотлари кишини ниҳоятда ажаблантиради, — дейди таниқил биолог олим Франц Бланк, — лекин ўқ ўтмас жониворларни яратиш қақдаю бу усулни инсон деб аталмиш мураккаб мажмулатга қўллаш қақда. Бунинг учун камида беш йил давомиди ДФ устида изланишлар олиб бориш керак. Жараен ҳалдан ташқари хавфлидир.
Ҳозирда Мэтет дорини Бельгияда, кейинчалик АҚШда сотилишини қўзғалмади. Тиббятимиз уйғонгунча беғуноқ одамларнинг ана қачандан қанчаси «дайди ўқ»-нинг зарбилан ҳалок бўлиши керак, дея қўлимизда олим.

СЕРГАПМИ, ЧАҚҚОН

Вақтинг давомийлиги бўйича эркалар кўп ишларар экан, аммо аёлларимиз ана шу вақт мобайнида бир неча баробар ортиқроқ ҳажмда иш бажарарканлар. Маълум бўлишича, улар узига ниҳоятда талабчан, мақсаллари рўбега қилишда қатъиятли эканлар.

Агар кечки соат тўрт эрим—бешлар орасида ишхонадаги аёлларини ёйиқилга кузатсангиз, унги барвақтор кетиб учун ўз ишларини гайрат билан ниҳоятга етказаятқанликларининг тухиқ бўласиз. Бу вақтда эркаларни кузатсангиз, уларнинг таранг асабларининг бўнашшини айнан мана шу вақтга тўри келади. Эркалар беш еки олтидан кейин ҳам уйларига кетиб учун унчалик шошилайди.

— Аёллар ўз зиммаларидаги юмушни бажариш учун уша заҳотчи ҳаракатга тушиб қолишди, — дейишмоқда АҚШлик талқиқотчи-олимлар. Уларнинг кузатишларига қараганда, иш вақтида эркалар аёллардан ҳам кўпроқ галпашиллар экан. Айниқса соат миқдари бешга яқинлашгани сари эркаларнинг сергаллиги авжга чиқди.

Шунингдек олимларнинг таъкидлашича, аёллар уйларига эрта-роқ кетиб учун ҳам ўз ишларини тезкорлик билан биттирар эканлар.

Ноъима ИСЛОМОВА.

Ножуя иш — келтирар ташвиш

«МЕХРЖОН»ДАГИ ВОҚЕА

Шаҳримизнинг қоқ марказида жойлашган «Мехржон» болалар иштирокчи ва дам олиш боғи томи маълум болаларнинг дам олиш масканига айланди. Лекин боғдан гаразли мақсадда фойдаланишини ниҳат қилиб юрган кимсалар ҳам учраб турар экан. Шунинг ачинарлики, бушай кимсалар орасида болаларнинг борлиги кишини янада тазаблантириб юборди. Қўла-қулдуз соат 13 да боғда Бектемир туманидаги 291-мактабнинг ўқувчилари Э. Пақ ва С. Хвалар Собир Раҳимов туманидаги 233-мактаб ўқувчиси Г. Тимофейнинг плейерини тортиб олишди. Икки еш талончи боғдан чиқиб қочшга уринганда милиция ходимлари Мадрохимов ва Холбековлар томонидан қўлга олишди. Энди бу икковлон қилмишлари учун жавоб беришлари тайин.

«АВТОУЛОВ» ҲАВАСКОРИ

Юнусобод туманидаги Шаҳристон қучасида кечаси соат 22 дан 45 дақиқа ўтганида «ГАЗ-2410» русулли автомашини ҳайдовчиси В. Ноимдан қуринишдан ювоғилгани, қўй оғиздан чўп олганан икки йилгит олиб кетишларини ялтимос қилишди. Бир эзим зерикиб кетмасдан олиб кетсам кета қолай мақсадда уларни машинага ўтказди. Аммо бу яхшилиги унга емонлик бўлиб қайтишини билганида асло шундай қилмасди. Юнусободнинг бир чеккасида етганида ҳалғи «ювош»лар ҳайдовчисини машинадан тушириб юбориб уларни номалум томонга қараб йул олишди. Бўлиб ўтган воқеа тўғрисида зулдлик билан икки ишлар ходимларига хабар берган машина эгаси тўрт йўли танлаганди. Қуритил чора-тадбирлар натижасида автоулов «хаваскор»лари тезда ушланди.

ҚУРОЛПИ КИШИ

Собир Раҳимов тумани икки ишлар бошқармаси ходимлари навбатдан тадбир пайтида С. О. исмли шахсини тухтатиб текшириганидан унинг ранги ўзиб кетди. Билшса бекорга эмас экан. С. О.нинг ендан қирқма миллиг ва олти дона у. қ. чўди. Ҳозир ушнги қирқма миллиг ва унинг уқларини нима мақсадда олиб юртанлиги тегрида аниқланмоқда.

Мирра АБДУЛЛАЕВ, Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси ходими.

Фойдали маслаҳатлар
ЁДИНГИЗДА ТУТИНГ

□ Сарик, житарнинг еки қи-зиқ чармди пойабзални совуқ сувда совунаб юнши муваққ.

Сўнгра қуруқ газлама билан ях-шилал артилади. Пойабзалдан эски доғни бензин, лимон шарбати еки пиез билан ар-тиб кетказилди. Пойабзал те-сузда совунаб юнши муваққ. риси майин бўлиши учун ранг-

Баш муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ДУШАНБА, 8

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонги дам олиш дастури.

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

20.25 Ўзлонлар.
20.30 «Ахборот».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИСИ
7.30 — 9.00

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИСИ
21.40 — 23.20

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ПАЙШАНБА, 11
УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ» РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИ ТОШКЕНОЙ ЭГМБАРДИЕВ НОМИДАГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
(Хадра майдони)
БОЛАЛАР СИЗЛАР УЧУН МАКТАБ ўқувчиларининг қишки ТАБИИЙ КУНЛАРИДА

«ЦИРКА АРЧА»
КАТНАШАДИЛАР:
Қорбобо, Қорқиз, эртак қаҳрамонлари, цирк санъатининг барча жанрлари вақилири ва ўрагитилган ҳайвонлар.

ТОМОШАЛАР:
5-7 январь кунлари соат 16.00, 18.00 да;
8-14 январь кунлари соат 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 да бошланади.

Маълумот учун
телефонлар:
44-35-91, 44-35-89, 44-29-04.

«АФРОСИЁБ» САВДО МАЖМУАСИ

БАРЧА ТУРДАГИ ЧЕТ ЭЛ КАССА АППАРАТЛАРИ УЧУН ЛЕНТАЛАР (57 ММ) СОТАДИ

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА КОНЦЕРНИ МАХСУЛОТИ — СИФАТИ АЪЛО ДАРАЖАДА.

Нархи шартнома асосида — лекин ЎЗБЕКИСТОН БЎЙИЧА ЭНГ АРЗОН! Ҳам улгуржи, ҳам чакана тарзда тарқатилади.

ҲАҚ Тўлаш усули — СИЗГА МАЪКУЛИ!
Манзили: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. «Афросиёб» савдо мажмуаси.

Телефонлар: 33-80-40, 36-57-48.

«ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ ИШАБА ЧИҚАРИШ ТЕХНИКА ЛИЦЕЙИ

Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи қизилари ТЎҚУВЧИ, ИП ЙИГИРУВЧИ, КАЛАВАЛОВЧИ, ПИАЙКАОВЧИ, ИП ЎРОВЧИ, ИП ПИШИТУВЧИ КАСБАЛАРИНИ ЭЪЛАЛАШ УЧУН ЎҚИШГА ТАКАИФ ҚИЛАДИ.

Ўқиш муддати 4 ойдан 8 ойгача.
Ўқувчиларга 1-2 ой учун 1100 сўмга, 3-4 ойларда 700 сўмга, ва 100 фойз иш ҳақи, 5-8 ойларда 200 сўм ва 100 фойз ойлик маоши тўланади. Бу 2000—2500 сўм бўлиши мумкин.

Лицей ўқувчиларидан солиқ олинмайди, лицейни тугатгандан сўнг 3 ой давомида ишлаган маошга 20 фойз рағбатлантириш пули тўланади. Бу 2000—2500 сўм бўлиши мумкин. Асосий касбни эълаб ишлаётган ишчиларнинг ойлик маоши 3200 сўмдан 4800 сўмга ва ундан юқори бўлиши мумкин. Асосий касбда ишлаётган ишчилардан 25 фойз солиқ олинади.

Лицей ўқувчилари ҳиссадорлик жамиятида ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН ҲАММА ИМТИЁЗЛАРДАН ТўЛИҚ Фойдаланадилар.

Ҳар ойда ўқувчилар маошига бир кунига 10 сўм оват пули қўшиб тўланади. Лицейда ўқиш гуруҳларнинг тўлиши билан бошланади. Қуйидаги ҳужжатлар топширилди: раҳбар номига ариза, паспорт, 6 дана (3x4) расм, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, талаблар тибий қўриқдан ҳиссадорлик жамиятининг тибий бўлимидан лицей йўлланмаси билан ўтказилади.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Абдулла Қаҳҳор кўчаси, 34-уй. (80, 135, 2-автобусларнинг «Билим юрти» бекати).
Телефонлар: 55-44-85, 55-44-96.

МУАССАСАЛАР, ҚОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ФИРМАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАР ОБОДОНЧИЛИК ОБЪЕКТЛАРИ ҲОПАТИНИ НАЗОРАТ ҚИЛУВЧИ БОШҚАРМА
муҳандислик-коммуникация қурилиш, таъмирлаш, ободонлаштириш ишларини координациялаб бажариш мақсадида
ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ МОБАЙНИДА
1996 йилда иш олиб бориладиган объектлар манзиллари рўйхатини ва муддатини кўрсатиб тақдим қилишларини
Сўрайди
Кўрсатилган муддатда манзиллар ва муддат кўрсатилган рўйхат тақдим этилмай қолса 1996 йилда иш бажариш учун руҳсатнома берилмайди.

Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Мовароуннаҳр кўчаси, 11-уй, 1-қavat.
ТЕЛЕФОНЛАР: 33-49-64, 33-52-66.

ЧОРШАНБА, 10

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ПАЙШАНБА, 11

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ПАЙШАНБА, 11

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ПАЙШАНБА, 11

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ V
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ VIII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ IX
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ X
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XI
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ XII
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
18
ТВ

ҲАФТАЛИК

КЎРСАТУВЛАР
8 январь — 14 январь

ШАНБА, 13

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ШАНБА, 13

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
18
ТВ

УзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

УзТВ II
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

УзТВ III
17.50 Янгиликлар.
18.00 «Уйил, набира, эвара».

УзТВ IV
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультикарусель».

Муассис:
ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ
Телефонлар:
хатлар — 33-29-70;
эълонлар:
33-99-15, 36-57-27.
Душанба, горшанба ва җумба кунлари җақиди.
Навр кўрсаткичи 64690
Нашир етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телфонига мурожаат қилишнинг мумкин.